

MENTOR

Gösterim (Demonstration)

- ➔ Gösterim, katılımcı grubun önünde, bir işin nasıl yapılacağını göstermek ya da genel ilkelerini açıklamak için başvurulan bir tekniktir.

Gösterim Hazırlarken Dikkat Edilecek Hususlar-1

- Gösterimin hedefleri tam olarak belirlenmelidir
- Yeterli araç ve gereç önceden temin edilmelidir. Öğrenim rehberi hazırlanmalıdır
- Mümkün olduğunca gerçeğe benzer araç ve gereçler kullanılmalı ve uygulama gerçekçi bir tavırla yapılmalıdır
- Yeterli zaman ayrılmalıdır

Gösterim Hazırlarken Dikkat Edilecek Hususlar-2

- ➔ Gösterim öncesi, katılımcılara, eğitmen tarafından amaç ve hedefler ve dikkat edilmesi gereken hususlar anlatılmalıdır
- ➔ Tüm öğrencilerin iyi ve net bir şekilde duyup gördüklerinden emin olunmalıdır

Gösterim Hazırlarken Dikkat Edilecek Hususlar-3

- ➔ Bütün-parça-bütün yaklaşımı kullanılmalıdır. Önce katılımcılara işlemin bir bütün olarak gösterimi yapılmalı, sonra işlem parçalara bölünüp, parçaların pratiği yapılmalıdır.
- ➔ Son olarak da tüm uygulama yeniden yapıлып, katılımcılara pratiği yaptırılmalıdır.

Gösterim Hazırlarken Dikkat Edilecek Hususlar-4

- ➔ Katılımcıların etkin katılımını sağlamak için gerektiğinde soru sorulmalı ve onlar da soru sorma ve öneri getirme konusunda teşvik edilmelidir.
- ➔ İşlem basamaklarının, o işlem için özel olarak geliştirilmiş yazılı öğrenim/eğitim rehberleri ile takip edilmesi sağlanmalıdır.

Gösterim Hazırlarken Dikkat Edilecek Hususlar-5

- ➔ Eğitmen katılımcılara örnek olacağı için kendisi de gösterimini yaptığı uygulamaların önceden pratiğini yapmalıdır.

Gösterim Tekniğinin Avantajları

- Katılımcının dikkatini kolay toplar
- Bir yöntemin pratik uygulamasını gösterir
- Katılımcıları konuya dâhil eder

Dikkat Edilmesi Gereken Durumlar

- İyi bir planlama ve deneyim gerektirmektedir
- Herkese yetecek kadar materyal, araç ve gereç gerekmektedir
- Büyük gruplarda uygulanması sakıncalıdır

Mentor

- ➔ Amaca ulaşmada bireyi harekete geçirir, gelişmeleri kişi ile birlikte izler, iç zenginliği ve potansiyeli açığa çıkarır, farkındalık yaratırken bireyi hem zorlar hem de motive eder, hedefleri gerçekleştirmek için gereken araç ve desteği temin ederken kişinin kendisini tanımasını sağlar, olumlu ve olumsuz alışkanlıkların farkına varılmasını sağlar.
- ➔ Mentörlük ve eğitimlikte hedef bireylerin, bilgi eksikliğini tatmaların koçlukta bilgi aktarmak gerekli değildir. Koçlukta asıl hedef, önemli pozisyondaki bireylerin ve liderlerin işlerinin gelecekteki başarısıdır!

YETİŞTİRİCİLİK (KOÇLUK)

Yetiştiricilik (Koçluk)

- Herhangi bir konuda el becerisi ya da psiko-motor alanla ilgili bir becerinin öğretilmesinde kullanılan bir eğitim tekniğidir.
- Ülkemizde yaygın olarak kullanılan “**usta-çırak**” ilişkisine dayalı eğitimlere karşılık gelmektedir.

COACH (Yetiştirici)

- ➔ **C**lear Performance Model (Açık/net Performans Modeli)
- ➔ **O**penness to Learning (Öğrenmeye Açık Olma)
- ➔ **A**ssess Performance (Performansın Değerlendirilmesi)
- ➔ **C**ommunication (İletişim)
- ➔ **H**elp and Follow-up (Yardım ve İzleme)

C (Clear Performance)

- ➔ Katılımcılara öğretilecek becerinin yetiştirici tarafından net bir şekilde, doğru olarak ve etkili bir yöntemle gösterilmesidir.
- ➔ Yetiştiricinin kendisinin öğrettiği beceride usta olması, katılımcılara iyi örnek (rol modeli) olmasıdır.

O (Openness to Learning)

- Yeni bir becerinin öğretilmesi sırasında, katılımcıların hangi aşamalardan geçtiğinin ve bu aşamalarda nasıl yardımcı olunacağıının bilinmesidir.
- Yetiştiricinin katılımcıları yeni beceriyi öğrenmeye ve kullanmaya hazır hale getirecek ortamları yaratması, öğrenmeyi kolaylaştırmasıdır.

A (Assess Performance)

- ➔ Öğretilen becerilerde, katılımcıların yeterliğinin objektif ölçütler kullanılarak değerlendirilmesidir.
- ➔ İstenen performans standardına ulaşmak için katılımcıların gösterdikleri gelişim ile ilgili sürekli geribildirim verilmelidir.

C (Communication)

- ➔ Bir becerinin kazanılmasında ve yeterliğe ulaşmada yetiştirici ile katılımcı arasında etkili, iki yönlü iletişim bulunmasıdır.

H (Help and Follow-up)

- Eğitim sırasında, katılımcılar yerlerine döndükten sonra, yeni öğrenilen becerinin kullanımında ortaya çıkabilecek olası engeller ve bunların çözümü hakkında birlikte plan yapılmasıdır.

Yetiştiricilik Tekniği Nasıl Uygulanır?

- Bu teknik ile bir el becerisi öğretilirken, önce eğitmen öğretilecek beceriyi, demonstrasyon (gösterim) tekniğinin kurallarına uygun olarak ve hatasız bir şekilde katılımcılara gösterir.
- Daha sonra eğitmen yetiştiricilik rolüyle, katılımcıların bu beceriyi yaparak öğrenmesini ve öğrenilen beceride ustalaşmalarını hedefler.

Öğrenmenin Basamakları

Beceri öğrenmede basamaklar aşağıda sıralanmıştır:

- Bilinçsiz yetersizlik
- Bilinçli yetersizlik
- Bilinçli yeterlilik
- Bilinçsiz yeterlilik

Koçluk Sürecinin Anahtar Ögeleri

Koçluk yaklaşımının 3 evresi vardır:

- ➔ **Gösterim (Demonstrasyon):** Yetiştirici beceriyi tarif eder ve gösterir, katılımcılar öğrenim rehberleri ile onu izler.
- ➔ **Pratik (Uygulama):** Katılımcılar becerileri uygular, yetiştirici destek verir ve denetler.
- ➔ **Değerlendirme/ geri bildirim:** Eğitici veya yetiştirici katılımcıya değerlendirmede yardımcı olur, yetkinlik seviyesini belirler ve beceriyi **standart protokole** uygun yapılıp yapılmadığına bakar.

Eğitmenin Beceri Eğitiminde Takip Edeceği Basamaklar-1

- 1- Yeni uygulamaya konulacak olan bir becerinin öğretilmesi esasına dayalı gösterimde;
 - a) Bir eğitici olan koç, önce gösteriminde neler yapacağını basamaklandırır ve bunları katılımcıya kısa bir sunumla öğrenim rehberi aracılığıyla anlatır.

Eğitmenin Beceri Eğitiminde Takip Edeceği Basamaklar-2

- b) Daha sonra gösterimini yapar ve bu süreçte katılımcıların uygulamadaki basamakları ellerindeki öğrenim rehberlerini takip ederek izlemesini ve not almalarını ister.
- c) Eğitmen uygulamalara dayalı bir özet yapıp sunumu ve gösterimini tamamlar.

Eğitmenin Beceri Eğitiminde Takip Edeceği Basamaklar-3

- 2- Uygulanmakta olan bir beceriye dayalı bilgi tazeleme için yeniliklerin ilavesi esasına dayalı bir gösterimde:
 - a) Eğitmen hangi konuda gösterim yapılacağını ve yapılacak aktiviteyi tanımlar
 - b) Katılımcılardan gönüllü olan birisinin saha çalışmalarında uygulamakta olduğu beceriyi diğer katılımcılarla paylaşmasını/göstermesini ister

Eğitmenin Beceri Eğitiminde Takip Edeceği Basamaklar-4

- c) Gönüllülük esasına dayalı olarak çalışmaların sürdürüldüğü katılımcı katkılı bir eğitim sisteminde, katılımcılardan uygulamaları göstermek isteyenlerin gösterim yapmaları sağlanır
- d) Eğitmen, katılımcı/ların demonstrasyonu sonrası katkıda bulunur. Gösterim basamaklarını katılımcılarla paylaşır ve tekrarlatır. Varsa uygulamadaki eksiklik ve/veya hataların neler olduğunu gerekçeleri ile açıklar

Eğitmenin Beceri Eğitiminde Takip Edeceği Basamaklar-5

- e) Eğitmen katılımcılara bir gösterimde bulunur ve yeni uygulamaları, gelişimleri basamaklandırıp anlatır
- f) Eğitmen kendi yaptığı gösteriminde katılımcıların öğrenim rehberi üzerinden kendisini izlemelerini ister

Etkili Yetiştiricinin Özellikleri-1

- ➔ Öğretilen beceride **uzmandır**
- ➔ Katılımcıları yeni beceriler edinme konusunda **cesaretlendirir**
- ➔ Açık, iki yönlü **iletişim** kurar
- ➔ Gerektiği an **geribildirim** sağlar
- ➔ Eğitimin zor ve yorucu olabileceğini bilir
- ➔ Değişik **eğitim yöntem ve olanaklarını** kullanır

Etkili Yetiştiricinin Özellikleri-2

- ➔ Katılımcıların konuya mümkün olduğunca **aktif katılmalarını sağlar**
- ➔ Eğitiminin tüm ayrıntılarını önceden **planlar**
- ➔ **Sabırlı ve destekleyicidir, övgü ve olumlu destek verir**
- ➔ Katılımcının öz güvenini incitmeden yanlışlarını düzeltir
- ➔ İyi bir **dinleyici ve gözlemcidir**

Geri Bildirim

- ➔ Kelime anlamı olarak birisini bilgi ile geri beslemedir
- ➔ Bu olay, alan kişi ile ilişkilidir ve sonuca göre performansını veya deneyimini değerlendirir
- ➔ Yetişkin eğitimi için vazgeçilmez bir işlemdir

Geri Bildirim Vermek Neden Önemlidir?

- ➔ Öğrenme üzerine çok ciddi olumlu etki yaratır
- ➔ Çok faydalı bilgi, seçenek ve görüş açısı sağlar
- ➔ Öğrenmeye teşvik ve motive eder

Geri bildirim ne zaman ve nasıl verilmelidir?

Uygun Geri Bildirim Örnekleri

- ➔ Eğitimci zamanı iyi seçmelidir, geribildirim olaydan hemen sonra vermelidir
- ➔ Destekleyici olunmalıdır
- ➔ Özgül yani yapılan işe ya da uygulanan becerinin bölümüne özel olmalıdır

Uygun Geri Bildirim Vermenin İlkeleri

- ➔ Kendi adına verilmelidir. Yani Yetiştirici kendi düşüncelerini söylemeli, başkalarının adına geri bildirimde bulunmamalıdır
- ➔ Yargılayıcı değil, tanımlayıcı olmalıdır
- ➔ Önce olumlu, daha sonra geliştirilmesi gereken noktalar belirtilip, yapıcı önerilerde bulunulmalıdır

Uygun Geri Bildirim Örnekleri

- ➔ Evet, doğru!
- ➔ Çok iyi yanıt!
- ➔ Çok iyi soru!
- ➔ Ali'nin diş fırçasını tutma şekline dikkat edin!
- ➔ Ayşe, baş-çene pozisyonunu çok doğru yaptın vb.

Yöntem ve Teknik Kavramları

36 Hedef	Strateji	Yöntem	Teknik
Bilgi	Sunuş	Anlatma	Gösteri, Beyin F.
Kavrama	Buluş	Tartışma Örnek olay	Soru cevap Beyin fırtınası
Uygulama Analiz Sentez	Araştırma	Gösterip Yaptırma Problem Çözme	Rol yapma Grup çalışması

ETKİNLİK SKALASI

AMAÇ YÖNTEM	BİLGİ KAZANMA	DAVRANIŞ DEĞİŞTİRME	PROBLEM ÇÖZME BECERİSİ	İLETİŞİM BECERİSİ	EL BECERİSİ
SINIF DERSİ	8	4	5	3	1
TARTIŞMA	9	10	7	8	3
SLAYT VİDEO	7	4	5	2	5
OYUNLAŞTIRMA	5	9	9	9	4
VAKA ÇALIŞMASI	6	8	10	4	5
YETİŞTİRİCİLİK	6	7	9	8	10

**“Ne kadar bilersen bil,
söylediklerin karşındakinin
anlayabildiği kadardır.**

Hz. Mevlana

Teşekkürler...